

А. Т. Шеїн, Ю. М. Ранюк, Н. Ф. Маслова

Ізмайлов Микола Аркадійович

ІЗМАЙЛОВ Микола Аркадійович (09(22). 06. 1907, м. Сухумі, Грузія – 02. 10. 1961, Харків) – фізико-хімік. Доктор хімічних наук (1948), професор (1948), член-кореспондент АН УРСР (1957). Заслужений діяч науки УРСР (1955). Премія ім. Д. Менделєєва АН СРСР (1960). Державна премія СРСР (1973, посмертно). Державні нагороди СРСР. Закін. Харків. фінанс.-екон. технікум (1926). Учителював. Очолював каф. хімії Харків. інституту рад. торгівлі (1929–41); водночас лаб. фіз. хімії Харків. н.-д. хім.-фармацевт. інституту (1934–60, з перервою); відділ технології Зонал. дослід. станції НДІ ефіроолій. промисловості (Сухумі, 1941–44); каф. хімії Сухум. пед. інституту (1943–44); каф. фіз. хімії Харків. університету (1944–61), де також 1948–53 – проректор з наукової роботи. Голова правління Всесоюз. хім. товариства ім. Д. Менделєєва (1955–61). Вивчав вплив розчинників на силу електролітів; статистику і динаміку адсорбц. процесів з розчинів на молекуляр. та іонообмін. адсорбентах; сольватацію іонів. Запропонував метод тонкошарової хроматографії (1938); адсорбц. методи виділення алкалоїду морфіну з маку (1945); кількісну теорію дисоціації електролітів у розчинах.

Основні праці

Мікрометод визначення температури топлення (органічних речовин) // ФармЖ. 1938. № 3 (співавтор); Применение неводных растворителей в аналитической химии // ЖАНХ. 1949. Т. 4, вып. 5; Влияние растворителей на силу кислот // ЖФХ. 1950. Т. 24, вып. 3; Теория растворов от Д. И. Менделеева до наших дней // Из истории отечественной химии: Роль ученых Харьков. університета в развитии хим. науки. Х., 1952; Влияние сольватации ионов и

молекул на диссоціацію кислот в розворах // ЖФХ. 1955. Т. 29, вып. 6 (співавтор); Принципы адсорбционной технологии. Исследования в области ионообменной хроматографии // Тр. Совещания по применению ионообмен. хроматографии в мед. и пищевой пром-сти. Москва, 1957; Электрохимия растворов. Х., 1959; Москва, 1966; 1976; Химические энергии сольватации ионов // Докл. АН СССР. 1959. Т. 126, № 5; Кількісне визначення комбінованих лікарських препаратів методом титрування в безводних розчинниках // ФармЖ. 1963. № 4 (співавтор); Избранные труды. К., 1967.

Рекомендована література

1. Шкодин А. М. Николай Аркадьевич Измайлов // ЖФХ. 1958. Т. 32, вып. 4;
2. Крешков А. П. Николай Аркадьевич Измайлов: [Некролог] // ЖАНХ. 1962. Т. 17, вып. 3;
3. Николай Аркадьевич Измайлов: Биобиблиография. Х., 1964;
4. Александров В. В. Жизнь и деятельность Н. А. Измайлова // Измайлов Н. А. Избранные труды. К., 1967;
5. Волков В. А., Вонский В. Е., Кузнецова Г. И. Выдающиеся химики мира: Биограф. справоч. Москва, 1991;
6. Научное наследие Н. А. Измайлова и актуальные проблемы физической химии. Х., 2007.

Бібліографічний опис:

Измайлов Микола Аркадійович / А. Т. Шеїн, Ю. М. Ранюк, Н. Ф. Маслова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2011. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-13834>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).